

В Регионална народна библиотека „Иван Вазов“ в гр. Пловдив на 23 и 24 октомври се проведе национална **работна среща „Информационните технологии в хуманитаристиката. Създатели и потребители на електронни ресурси“**, инициентирана и подготвена от колегите от Филологически факултет и от поделение „Научна и приложна дейност“ на ПУ „Пайсий Хилендарски“. Интензивната работа беше организирана в три основни и две допълнителни тематични секции.

В първата секция бяха представени основните за страната *Създатели и потребители на езикови ресурси*. **Петя Бъркалова** (ПУ) запозна аудиторията с работата по ФЛ-5 „Високи технологии в изследването на езиците и литературите“ – интегративен проект в помощ на хуманитарните направления на Филологически факултет на университета, който си поставя целта да координира и да направи достъпни и готови за използване във всички направления два основни типа ресурси и компютърни програми, които засега некоординирано и несъгласувано придружават натрупването на експертни филологически знания. **Светла Коева** (БАН, ИБЕ, Секция по компютърна лингвистика) представи новоизградения *Български национален корпус* – огромна по обем колекция от писмени текстове на български език, достъпни по интернет, който дава възможност за различни по характер представителни изследвания върху особеностите на българския език – корпусът може да намери приложение във всички клонове на приложното и теоретичното езикознание. Авторката представи и системата за разширено търсене в Българския национален корпус, която позволява извличането на съвпадения (и техните контексти) с различни по сложност заявки. Немалък интерес предизвика и представеният от **Екатерина Търпоманова** (също от Секцията по компютърна лингвистика на ИБЕ) Паралелен корпус на балкански и южнославянски езици, върху който вече са правени експерименти за приложението му за целите на автоматичния превод. Очевидно е, от друга страна, че сам по себе си корпусът е ценен електронен ресурс за съпоставителни езиковедски изследвания в областта на балканското езикознание, което беше онагледено от авторката с конкретни примери. В тази секция беше включено и съавторското представяне от **Борян Янев** (ПУ) и **Костадин Митев** (ART Systems) на web-базираната софтуерна програма *ОНОМА СОФТ*, която обработва 19 вида собствени

имена по над 20 лингвистични, културологични, географски, исторически и други показатели, специфични за отделните оними. Лесна за работа, но високоинформативна, програмата постига високи резултати и изчерпателни бази данни за модернизирани на обучението по ономастика и за обработката на ономастични масиви.

Втората секция на работната среща – *Дигитализация и дигитални библиотеки*, по сполучлив начин обедини три презентации с твърде обща, глобална за областта тематика и три модела за конкретни приложения на ИТ-технологиите в областта на хуманитаристиката. Секцията бе открита с представянето на **Живко Иванов** (ПУ), който сподели богатия си опит от работа в международни проекти за дигитализация на литературни източници, като изтъкна редица проблеми и представи възможности за справяне с тях при техниките за превръщане на класическите източници в пълноценни и автентични дигитални копия, за което анализира състоянието на технологиите, базите данни, координацията на разнофункционалните екипи. **Никола Икономов** (БАН, ИБЕ) запозна със своя опит и с редица полезни и интересни разсъждения по много съществения въпрос за *дългосрочността при съхранението на цифровата информация*, която не се повишава, а се намалява с усвояването на всеки пореден по-модерен носител на информация. Координаторът на изследване на *приоритетите за дигитализация на специалните сбирки в британските университети* **Милена Добрева** детайлно запозна аудиторията с резултатите на изследването, проведено с над 1000 потребители от две основни групи: професионалисти в областта и крайни потребители. Втората част на секцията започна с представянето на *Българска електронна лингвистична библиотека*, за работата по която своя опит сподели **Стефан Гърдев** (ВТУ). Той акцентира върху тясната научна специализация на порталта, от една страна, и върху широката национална представителност, от друга; върху постигнатата ясна и лесна за ползване структура, върху бързата обработка и надеждното съхраняване на текстовете. Библиотеката осигурява многопосочност на публикациите – авторски страници с монографии, статии, библиографии; раздели за студенти и за докторанти, които да подкрепят най-младите ни езиковеди; раздели *Методика* и *Проекти*. В рубриката си *Новини* от 5 години порталът фактически предлага *национален календар* на научните събития в областта на лингвистиката. Библиотеката няма комерсиален характер и не е изградена по платен проект. Със сходна тематика беше представянето на **Роман Хаджикосев**, който

запозна пирсъстващите със стартирания проект за филологически сайт в ЮЗУ „Неофит Рилски”.

Вторият ден на работната среща премина под общото заглавие „Традиционна и/или нова хуманитаристика”. Сериозната база на разискванията постави **Клео Протохристова** с представянето на проекта ФЛ 13 с основен изследователски обект рецепцията на атическата трагедия в България В центъра на вниманието беше натрупаният по проекта архив и неговото реално потребление, благодарение на участието му в ARCNET Database (Европейска мрежа за архивиране и изследване на античната драма). Своеобразно допълнение към пловдивското представяне на литературните бази данни беше представянето на **Светла Черпокова**, която предложи на публиката да разсъждава за „обгрижването” на web-базираните литературни текстове – снабдяването им с анализационен инструментариум за надеждно изследване – коментари, съпоставителни хронологически оси и дървета, рачници, а също и възможности за паралелно четене на първи и последващи издания с отчитане на промените. Презентациите продължиха с актуални проекти на БАН и СУ – **Анисава Милтенова** представи проекта на Института за литература „Репертоар на старобългарската литература и книжнина с компютърни средства”, **Димитър Илиев** запозна аудиторията с проекта на Катедрата по класическа литература на СУ „Телеман”, свързан със създаването на дигитален архив на старобългарските надписи и тяхното аотиране с помощта на езика XML, а **Йоана Сиракова** представи проекта Romulus Vulgaricus (двезична електронна библиотека за латинска литература), върху който работи Катедрата по класически филологии.

Участниците в работната среща в Пловдив изказаха общото си искрено удовлетворение от запознаването със сходни проекти, насочени към дигитализация и електронизация на масивите и научните ресурси в хуманитаристиката, както и основателната убеденост, че такива срещи са изключително необходими за обединяване на усилията на различните екипи, с което да се повиши многократно ползата от работата на всички.

Петя Бъркалова, Стефан Гърдев